

ՕՐԻԱՅ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՆՅՔԵՐԸ
Ուսաց արևմտեան ճակատում տեղի է ունենում
Գովազատեան ճակատում ուսանողը զբաղել են Մամա-
խանյան քաղաքը, երգումից 90 վերստի վրայ դեպի արև-
մուտք, խլած են 5 թնդանոթ, զնգացիքները, գերի են վերց-
ւած 44 սպայ և 770 ասկեար:
Վերջինի մօտ գերմանացիները նոր անաղորտի են
կրել:
Շրանախյում զինուորական միևնույն է նշանակած զե-
նեայ Ռոբ:
Դերմանիայում հաւատարմողի գլխաւոր հրամանատար է
նշանակւած ժովակալ Գոն-Կապելը:

ԱՐՏԻՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՅԼԻՃՈՒՄ
Կիրակի, մարտի 6-ին
3090Տ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ-ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵՎՈՅ
Մասնակցում են (այդուրեանական կարգով) Կ. Բուրաշեյ, Գորիս, Զինա, Միրակայ, Մամբրոսկայա-Վասիլիկովա և Կ. Գ. Գալին, Լեւոն, Մի-
նասեան, Զուրիկով, Գալիս, Վորոնով, Կ. Բախանկեան, Նիգոր-
չեան և Երկին:
Նապակցում է Կ. Նեմեսի
Համբարձի վերջ պարեր, մասնակցութեամբ ազգային-ժողովրդական պարողներ
Մանրամանութիւնները ծրագրելու → Սկզբը երեկ, ժամը 8 և կէսին,
մասնակցներ ծախում են հայրը, վրացոց ու հրեական Մի քաղաքի թէյ-երում,
սկ երեկոյթին զանգի մուտքի մօտ → Տեղերի գինը 1 ուր. մինչև 5 և
65 3-3

ՀՐԱՏԱՊ ՍՓՈՓԱՆՔ ՄԱՅՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐԻՆ
Մայրաքաղաքներում հանդէս դնելու համար հրաւիրւում են մեր փախտական
այուհիները մինչև ներկայ մարտի 15-ը քրեկոյն մեզ իրենց անդնադրու-
թիւնները նմուշներ հրապարակելու արեւմտեանում, իրենց փախտա-
նայ քաղաքի անդնադրութիւններին հետ միասին ուղարկելու համար Այդ
մուշները կարող են և վաճառել ու ստանալ մեզանից կանխիկ զբաղել կամ
այդ տրեկուց յետոյ վերադարձնելու պայմանով: Նմուշները ներկայացնել
իդրան Նապարեանին: 255 2-1

ՑԻՐԿ ԵՂԲ. ԵՖԻՄՈՎՆԵՐԻ
Կիրակի, մարտի 6-ին, արեւելու են
Երկու ՀԱՅԱԿԱՆ, ՏՕՆԱԿԱՆ ներկայացուցիչներ
Երեկոյն ներկայացման սկիզբը՝ ցերեկայ ժամը 2-ից, երեկոյն լին. ծրա-
կը, մասնակցում են բոլոր գաւառիկները: Երեկոյն ներկայացման ըս-
կիզբը՝ ժամը 8 1/2-ին:

ՅԱՅՏՆԻ ՎԵԼԻՍԻՊԵՂԻՍՏՆԵՐ և ՖԻԳՈՒՐԻՍՏՆԵՐ
ԲԱՐԱՆՍԿԻՆԵՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԱՍՏՐՈՆ.
1915 թ. սեպտեմբերի
Ազդ. ընդ գաւառիկ՝ երեկոյն Միրակի
270 1-1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՐԿԵՍԱՌՈՐԱՑ ԱՎՈՒՄԻ
Վարչութիւնը խնդրում է Արեւմտի պ. պ. անդամներին շնորհ քննել կրակի
մարտի 6-ին, առաւօտեան ժամը 10-ին, անդամներին

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ
(1916 թ. յունիսի 31-ի ընդհանուր ժողովի շարունակութիւնը)
Օրակարգ. 1) Ընտրութիւններ ա) վարչութեան մի անդամի, բ) վարչու-
թեան 4 կանգնաւորներին
2) Անյետաձգելի հարցեր:
Ընդհանուր ժողովը կը համարէ կայացած անկախ ներկայ եղող անդամ-
ների թւով: 252 1-1

ԱՅՈՎ-ԴՈՆԵԱՆ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆԻՔԸ
Ժամանակում է, որ Բաժանմունքում բացւած է նախ-
նական ստորագրութիւն
1916 թ. ՆՈՐ 5¹⁰/₂₀ ԶԻՆԻՈՐԱԿԱՆ
Կարճ ժամանակեայ փոխառութեան հաւար.
Մանրաման անդեկութիւններ և ստորագրութեան պայմանների մա-
սն բացատրութիւնները բոլոր հետաքրքրուողներին տրւում է Բանկի
Բաժանմունքում գրառութիւնի օրերին առաւ. ժ. 10-ից սկսած մինչև
915 3-2
ցերեկայ ժամը 3-ը:

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԱՏՈՒ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ
Ընկերութեան վարչութիւնը յայտնում է ի գիտութեան Ընկերութեան պ. պ.
անդամներին, որ կրակի, մարտի 6-ին, առաւ. ժամը 10-ին կանական Բարե-
գործական ընկերութեան զարգացի շէնքում, Նիկոլայսկի, 59, կը կայանայ փե-
տարի 28-ի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ
շարունակութիւնը:
Օրակարգի հարցերը ազգային (ՍՈՑԻԱԼԻՏ) մէջ, 2-2

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Ելեցո- „Լ Ի Ր Ա“ Բաժան
«Հորիզոն»-ի մէջ յայտարարւած էր, որ
„Ուս-Տանկական Պատերազմը“ նկարը
մեզնից անկախ պատճառներով չի ցուցադրուի:
Այժմ գալիս եմ յայտարարելու, որ սաղաւթ է իրաւունք, եւ
կը ցուցադրուի մարտի 6-ին, 7-ին եւ 8-ին.
582 0-144
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Բ Ժ Ի Ծ Կ
Շուշանիկ Նարսիսեան
Ընդունում է հրաւիրներ
Կանանց հրաւիրութիւններին և մաս-
կարաճութեան մասնակցութեան: Ընդունե-
լութիւնը ամեն օր ցերեկայ 1-2 ժ.
երեկոյն 4-6 ժամը:
Մուրազ, Խաչիկաւայա փող. № 1.
705 Հեռախոս 10-58, 100-75
Լոյս տեսաւ և վաճառւում է
ԵՐԻՄԻՆ-ՑՈՒԿԻ հրատարակութեամբ
ՆԱԶԵԻ ՕՐՈՐԸ
(Մի պատկեր Ա. Անդրանիկի «Ար-
ցունի» նովիտից)
Դաշնամուրի ձայնակցութեամբ
Երաժշտութեան Դ. ՂԱՅԱՐԱՆԻ
Գինը է 40 կոպ.
Դիմել «Մեղրա» և Լ. Գրասնեակը
(Հազարեւսկայա № 1) և Քիֆիսի գրա-
վաճառներին:
Զուտ արդիւնքի կէտ յատկացում է
«Մեղրա» ընդ. հիմունք Ս. Օնանցանի-
նի անուն գրադարանին: 221 4-3

Բ Ժ Ի Ծ Կ
ՅՈՎ. ԱՅԱՐԵԱՆՑ
Նախկին օրդինատ Եղանայի համա-
լարանի կանանց հրաւիրութիւններին
և մանկաբարձութեան կլինիկային:
Մասնակցել կանանց հրաւիրութիւն-
ներին և մանկաբարձութեան: Ընդուն-
ւում է հրաւիրներին բացի կրակից
ամեն օր, առ. ժ. 1-3 և երեկ. ժ. 5-7:
Հասցէ՝ Саперная ул., № 85, հեռա-
խոս № 16-83. 1038 50-36

Բ Ժ Ի Ծ Կ
ՎԱԿԱՆ ԱՐԾՐՈՒՆԻ
Վերսիւն է հրաւիրներ ընդունելու-
թեան, մասնակցութեան կոլորտի, իրի,
անկախ հրաւիրութեաններին:
Առաւ. ժամը 10-12-ը:
Երեկոյն 5-7-ը
Бедьотская ул., № 26. 3-րդ օրդո-
րաց գիմնազիայի կողմէն:
849 75-61

ԱԼԵԿՍԱՆԴՐԱՊՈԼՈՍ
Բ Ժ Ի Ծ Կ
ՎՈՒՄԱՐԱՊՈԼՈՍ ԱՐԻՍՏԱԿԵՍԵԱՆ
Տ Ի Ր Ո Ս Ե Ա Ն
Ներքին և կանանց հրաւիրութիւննե-
րին հրաւիրներին ընդունում է առա-
ւօտեան ժամը 8-ից մինչև 9-ը, երե-
կոյն ժամը 5-ից մինչև 7-ը: Մի-
խայրովիկայա փող., տուն Դրամանի
184 25-7

ԱՍԱՆԱՐՈՒԺԱՐԱՆ
ԵՒ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ
ԿԵՕՆՃԵԱՆ ԱՄԱՆԻՆ-
ՆԵՐԻ
Գլուխ. ուկուց, արծաթից, ֆարֆորե-
լուտումի հեռ. առանց ցաւի: Արժեւա-
տաները ուկուց (առանց ցաւի) և
կառուցութիւն՝ կառուցութեամբ մե-
թոքով:
Ընդուն. 10-22 ցեր. 4-7 երեկ:
Կրմնաւարկայա փող., № 1, մուտքը
պիտակից: 100-91 727

ԱՅՐՈՂ ՀԱՐՑԵՐ
(Կոստային)
Հայրենի կարող զորքին մէջ, աշ-
քերը վարադին ու վանի ծովին, քիչ
մը տուր, քիչ մը կանկաւոր, քիչ
մը լաւատես՝ այժմ նորէն ճամբայ
կլինայ ժողովուրդը դէպի հայրենիք,
իր արտին ու այրին, իր շէնին ու
օճախին վերադառնալու:
Կարելի գրաււած է, ու առկա էր
հոր ներշնչում, բաւական է արդէն
մեր ժողովրդի համար որ անկախ լիա-
հատ շտապէ դէպի երկիր...
Ինչ պիտի գտնէ սակայն ան, իր
հայրենիքին մէջ ու ինչպէս պիտի վե-
րադին իր աւերակները:
Գիւղացիութեան է մեծ մասով, որ
կը շարժուի դէպի երկիր:
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանքի օրերուն, անձրե-
ւի ու ցուրտի մէջ, անապատութեան
ու նահանջի կողմերին տակ, անհոգ
շատերն քայքայած առողջութեամբ,
ընտանիքներն հոս հրաւիր ու անօթի
ձգած, քայլով ճամբայ ինկան դէպի
հայրենիք, որպէս զի Եսի մը ցորեն
ձգեն գետին ու վերադառնան...
Դեռ անհաւանք

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Թիֆլիս, 6 մարտի

ԱՆՊԱՌ-ՌՈՒՍ ՄԵՐԶԵՑՈՒՄ

Մի նոր երկայթ է դա համաշխարհային կեանքում,—պատե-
րագրի արտագրած լուսաւոր, դրական երկոյթներէն մինը Ռուս
ժողովրդականներին ցնծութեամբ դիմաւորեցին Լոնդոնում, եղան ի
պատիւ նրանց՝ բանկետներ ու հանդէսներ, արտասանեցին եր-
կուտեղ զեղեցիկ ճառեր, մամուլը երկու երկրներում խանդավա-
ռութեամբ դրատեց այդ մերձեցումի բայերը. տեղի կունենան,
անշուշտ, և պարբերական փոխայեցելութիւններ ուսու ու անցիւղացի
պարտաւորական գործիչներ, որոնք կը դարձնեն երկու մեծ ազ-
գերի եղբայրութիւնը... Վերջապէս, հիմնաւոր է Լոնդոնում—ան-
ցնայ տարւայ սեպտեմբերից—մի նոր ամսագիր, Anglo-Russian
Review, որ կը հիմնուի 6 մարտի տարւոյ անցում-ուս մերձեցումին:

Անգլիա և Ռուսաստան—երկրագնդի ամենամալուստ պետու-
թիւնները—եղել են միշտ երկու հակառակ մեծութիւններ՝ իրա-
րու խորթ, իրար հետ անհաշտ Տնտեսական և քաղաքական ուժեղ
անտագոնիզմը ասիական թատերաբեմում խոր վիճ էր բաց արել
երկուսի միջև և վաղուց Անգլիան նայել է Ռուսաստանի վրայ,
որպէս իր ամենամեծ և ամենահարկու թշնամու:

Երկու տիտանները—Փղի ու Վէս ձկան—այդ դարաւոր հակա-
մարտութիւնը աւելի ևս ուժեղացաւ այն օրերէն, երբ յայտնի
եղաւ Պետրոս Մեծի հռչակաւոր կտակը: Մի կապակեցիլ զօրու-
մենա՝ որ ուսնէր վերագրում են Բօնապարտին և որով իբր թէ
Մեծն Պետրոս սրբազան պարտ է դրել իր յաջորդներին վրայ՝
ձգտել ամեն գնով նաւանելու Լոնդոնսանը... Անգլիայի ամենա-
հարուստ գաղութը, նրա համաշխարհային տիրապետութեան պատ-
ւանդանը:

Մի չի իշխում այդ տեսլքը մրցակցութեան դրաւորները արե-
ւելեան և մասնաւորապէս ճալկալան խնդրի հոգի վրայ: Մրցակ-
ցութիւնը՝ որ հասաւ իր գագաթնակէտին, 1878 ի պատերազմի ըն-
թացում, երբ լորդ Բիկոնսֆիլդի կառավարութիւնը, ռուսական
սպառնալից գրոհի առաջն առնելու համար պաշտպան կանգնեց
Թիւրքիոյ ամբողջութեան և ապառաջ այդ փորձը օրգանիզմը, ի
պատիւ մարդկութեան... այսօր նաև ի պատիւ Անգլիայի:

Համաշխարհային պատերազմը կը հարթէ արդեօք այդ աւե-
րիչ հակամարտութիւնը, «Համաշխարհային», «Դաշնակցութեան»
աւետարանի շուրջը կը հալուին մի անգամ ընդմիշտ երկու դա-
ւաւոր ուսմանները, որոնց մէջ թէ՛ կայ, տարաբախտաբար, կուտու-
րական ազգակցութիւն, աւելի ևս թէ՛ քաղաքական նմանութիւն...
Որովհետեւ Անգլիան դեռ 13-րդ դարէն է դրել իր Սահմանադրու-
թեան խարխիւները, Անգլիան ամբողջ դարեր է, որ հռչակել ու
յարգել է «Habeas corpus»-ի (մարդկային անձի անձնականութիւն-
ութեան) մեծ նշանաբանը, որ տակաւին իղէալ է Ռուսաստանի ժո-
ղովուրդների համար: Անգլիան, վերջապէս, հիմնել է մի Սահմա-
նադրութիւն, որ իր լայն դէմադրական ոգով մրցել կարող է
աշխարհի ամենազատաւորին հանրապետութիւնների հետ անգամ:

Տասնամիկ տարեկանից, դեռ Լեքցիոն օրերէն ի վեր, քրիստո-
նական այդ սահմանադրութիւնը անհասանելի իղէալ է եղել Ռուս
ազատամարտ մտաւորականութեան համար. և այդ մտաւորականու-
թեան անունից էր խօսում անցեալ օր Նեմիրովի Գանկելնով Լոն-
դոնի հանդիսաւոր բանկետում, երբ նա ռուս հրապարակագիրների
կողմից խանդավառ ձօն էր ուղղում Մեծ Բրիտանիային:

«Ռուս-անգլիական մերձեցում», ռուս-ֆրանսիական, ռուս-
ամերիկեան մերձեցում—բոլորն էլ ներկայ վայրկեանի նշանաբան-
ներ են: Առաւ մեյան է թափուում, անվերջ յօդաւանդ են դըր-
ւում, հանդէսներ ու ընկերութիւններ են հիմնում՝ այդ բաղձալի
վերականգնման իրականացման համար:

Երանի շուտ իրագործւելին նրանք, որպէսզի գէթ մասամբ մեղ-
մէին մեզ հալածող ու խեղդող յաւիտենական կոշտարը...

ՋՐԱԿԱՅԻՆՔ ԳՈՐԾԵՆՔ

Չեմ մոռանալ Վարանդանի դասա-
խօսութեան վերջաբանը. նա յիշեց-
նում էր մեր ազգի գարուտը ապրում-
ները, մեր կրած հալածանքները, մեր
բնաշնչման ու կործանման զարհու-
րանքը և մեր անկուտուն տոկոնու-
թիւնը, մեր անօրինակ դիմացկաւու-
թիւնը, մեր ապրելու իրաւունքն ու
հաղապարհ կարողութիւնը:

Մեծ գուլամները ենք ենթարկել
մեր ամբողջ պատմութեան ընթացքում,
կանգ է առել դարերով մեր կուտուր-
ական առաջադիմութեան անխալ, կանգ է
առել արաբական, թաթարական, սել-
ջուկական ու Տաւրասեան արշաւանք-
ների դարերում, ապա համիրեան դժոխ-
քի մէջ. կանգ կանգ է առնում Մակայն
չընկնէր... Ինչպէս գտնել իր հոսանք-
ընդհանրացումը գտնելով ժամ մի հո-
ղակոյտ, կանգ է առնում և մկում և
քանդել ու ստորերկրեայ ճամբանե-
րով շարունակել իր ընթացքը, այնպէս
էլ մեր ազգային առաջադիմութեան
անխալ իր դարաւոր թաւալումների
մէջ շատ անգամ է հանդիպել խոչըն-
դի ու խոթի, բայց և միշտ բաց է ա-
րել ստորերկրեայ անհնայ յիշմանը,
որպէսզի խորափնդով փորփորելով,
վերջ ի վերջոյ դուրս գայ ազատ ու
լայնարձակ հորիզոնը...

Քառմ էր, թէ լուսն էինք Հայաս-
տանի ոգու ձայնը, որ երաժշտական
ներշնչանքով խօսում էր մեզ
փառանքները, որոնք էր անցեալը և
ընդգրկում ապագան... դրածու էր
մեր աչքերը դէպի հեռուն, ուր փայ-
լում է յայտնի մի նշույլ, խաւարով պա-
տած մի աղօթ լոյս, որ պատառաւ է
բուլէ առ բուլէ մտնելով ձեզ, յուսա-
գրել ու ջերմացնել ստոյգ կրօնի
արեւը:

Այն, ձայն է աղէտը, բայց չբար-
դեն մեղադրանքը միմեանց վրայ.
չարոյցները (պատասխանատուութեան)
խնդիրները, չբարձրացնեն որեւոր-
եւեթ օրինակ զինվարող ինտելի-
գենցիային մինչև երկնք և չբարկո-
ւենան նոյն ինտելիգենցիային ժամ-
նակաւոր ձախորդութեան օրերում:

Չընկնէր...
«Գեանքը նորէն կը ձէ աւերակների
վրայ», հետո մեզից յոռեստութեան
մղանքով... Համակերպելու հա-
զաւանքներին, ձեռք ձեռք տալու
գնանք առանց վարանումի, դէմ դնենք
խոչընդոտներին մեր երկաթէ կառքը,
մեր հողակած տոկոնութիւնը և
զորքները, պաշտպանենք մեր բնական,
արդար դատը—մինչև նրա վերջնա-
կան յաղթանակը...

Վ. Վարդանան

„ՆՈՐԻՋՈՒՆ“ ԹԵՄԱԿԱՅՆՈՒՆԻՅ

Բարսի, 29 փետր.

Երեկ երեկոյեան Ռիդէյն նաւով
այստեղ բերին մասնաշաղկաւացած
երկու հայ երեսայ՝ Հրաշմ (մօտ 7
տարեկան) և Վերթին (5 տարեկան),
երկուսն էլ Չէֆանոս գիւղացի (Տրա-
պիզոնի շրջան): Երեկաների բերդ-
ներն են՝ Արշակ Մնացականեան և
Թար. Զաքարեան, որոնք այլ անձնա-
բարութիւնների հետ բերդապետ գնե-
րով Լ.-ի թոյլաւութեամբ գնացել էին
ժողովրդական շրջաններում ուսու գի-
ւորներին ընծաներ բաժանելու հա-
մար: Ռիդէյնում տեղեկի յոյներից ի-
մանում են, որ թիւրքերի տնկում
մասնաշաղկաւացած շատ հայ երես-
անք են պահում: Նոյնը հաստատ-
ւում են նաև հայ սպաները և
գիւղացիները, որոնք այդ ուղղու-
թեամբ որոշ աշխատանք էին զոր-
ծարդել հրապարակ հանելու այդ
դէպքերը: Մնացած պատգամաւորները
ուսուցի ժամանակ կորցնելու յայտնում
են ուր հարկն է և անմիջապէս ձեռ-
նառնել լինում ցուցակաւորութեան
Գարգուռ է, որ միայն Ռիդէյնում կը
լինի մօտ 50—60 հայ օրեր, թիւր-
քացւած ամեն մի ձեռնակաւ արարու-
թիւնամբ: Մուցակաւորութիւնը շա-
տաւորապէս լինում են, որ ժողովու-
րդային շրջաններում մանկապալանացած
հայ երեխաների թիւը կարող է մասնիկ
400—500-ի:

Այդ երեխաներին փրկելու համար
երեկ երեկոյեան Կ. Հ. Բ. ընկերու-
թեան տնկաւ հիւրը արտապարզ նիտ
ունեցաւ, որ յետոյ պ. պ. Մեղրիյանի
և Զաքարեանի մանրամասն զեկուցում-
ները, որոնք հնարաւոր եղած միջոց-
ները շուտափոյթ ձեռք առնել ազա-
տելու երեխաներին:

Ժողովը կազմաւորեց՝
1) Վարչ և եթ մի խումբ ուղար-
կել (կին և տղամարդ) ժողովելու ե-
րեխաներին և ժամանակաւորապէս Ռի-
դէյնում հիմնելով մի որբանոց՝ այնու-
հետ երեխաներին փոխադրել Բաթում:

2) Բաց անկ Բաթումում «մանուկ-
ների ապաստարան» ընդարձակ յար-
մար շէնքում:

3) Դիմել ուր հարկն է և նպաստ-
ներ խնդրել:

4) Քաղաքում կազմակերպել եկեղ-
երիականներին ընդունելու և խնամք
տանելու գործ:

5) Երեխաներին Բաթումից ուրիշ
տեղ շնորհել:

Ականատեսները պատմել են, որ
Տրապիզոնի մօտ Շանահայ գիւղի լեռ-
ներում թաղւած հայեր կան, ինչպէս
և գնահատել թիւրքերի տնկումը:

Բնիկ ամուսնութիւններ շատ են
կատարւած, գլխաւորապէս 12—14
տարեկան աղջիկների հետ:

Amiko

ԻՐԱՆԻԱՆԻԱՅԻՆՈՒՆՆԵՐԸ

Թեհրան, 22 փետրարի

Ռուսական դեսպանատունը «բաւա-
ման» մտնողները երկարատե խորհրդակցու-
թիւններից յետոյ ձեռնարկել են
իրենց պահանջները և ներկայացրել
կառավարութեան: Պնդելով իրենց կա-
ռավարական թաշակների ամբողջու-
թեամբ վճարելու պահանջի վրայ,
նրանք խնդրում են, որ պետական
բնէջի վրայ լուրջ կոնսուլոյ նշանակ-
ւի Ապա շէնքով ֆինանսներ և
արդարաւորութեան միջոցաւորութիւն-
ներ պատշտութեան փոփոխութեան
անհրաժեշտութիւնը, քանի որ նրանք
անարժան և աշուտ են, բողբոջ-
ները պահանջ են դնում, որ շուրջ
թղթի իր ամբարանոց ծառահատա-
րար և քաղաք վերադառնայ, պետա-
կան գործերին անձամբ վերահսկելու
համար: Նրանք կարծիքով, շուրջ տա-
պաշտան դժգոհ է կամ ներկայ կա-
ցութիւնների, կամ կառավարութիւնից,
որ թողել է մայրաքաղաքը և գործե-
րից հեռացել:

Սըփահաւորի կողմից դեսպանատուն
պատասխանների հետ բանակցելու
համար դիմացած գիւղերական միջնա-
տը որոշ համաձայնութեան է եկել
նրանց հետ, ըստ որի թոյլատրել
պիտի վճարեն ոչ թէ 25% ալ
կէսը, և նրանք, որ միջին այժմ 25%
են ստացել, իրաւունք են ունենում
միւս քառորդն էլ ստանալու:

Մակայն այդ չի բաւականացնում
«բաւա» մտնողներին, որոնք այն
միտքն են յայտնում, թէ իբրեւ չեն
դադարի բողբոջից (դեսպանատունը
մնալուց), մինչև իրենց պահանջները
լինելու չկատարելու և կամ կառավար-
ութիւնը դրաւոր խոստում չտալ
նրանց շուտափոյթ իրագործման մա-
սին:

Քառմ է թէ նման մի խոստում կը
տրուի և բողբոջները կը հեռանան,
որովհետև այդ դէպքում արդէն իրա-
զորւած կը լինի ապաստանողների
խաղաղան դրդիչները նպատակը—կոն-
սուլոյ նշանակել և որոշ փոփոխու-
թիւնների ենթարկել յայտնի միջնա-
տրութիւնները:

Կառավարութիւնը մտածում է թո-
շակաւորների ուժեղները վճարել Ռուս-
Անգլիայի տաւո նպատիկ Բաթումար
մասնաւորներից: Եթէ այդ որոշումը
իրագործուի, այն ժամանակ կրկին կը
յետաձգուի պետական զանազան վա-
րձութիւնների ծառայողների յետնա-
ռնկների վճարումը, որը մի քանի
ամիս է, ինչ այդ աղբիւրից է հոգաց-
ւում:

Դեւար կացութիւնը կը ստեղծուի
պետական այլ անհրաժեշտ ծախսերի
համար: Եւ, հաւանականաբար,
Թարսի նահանգապետը, որ մասամբ
փոքր շտապարտ և մասամբ այլ պատ-
հանքով Սպահան է մնացել կը շա-
րունակի դեռ երկար սպասել:

Սպահանի նահանգապետի հետոց-
ման հետեանցով անապրիկեան մի
վիճակ է ստեղծուել այնտեղ:
Ինչպէս յայտնի է, նա աւելի շուտ
խոյն է աւել ուսական զօրքի Գաշ-
հաններու լուրջ ստանալուն պէս: Նրան
հետեւ են նաև լուրջ գերմանացիք և
գերմանացի տարրերը: Հեռացել է
նաև գերմանական հիւպատոսը իր յա-
տուկ ձիւտորներով:

Նախ քան նահանջը, ժանդարմներն
ու մուշահիւտները մի վերջին անգամ
լու կողովապետներ են կատարել: Ապա
այն ազգայնիկները, որ հետեւեց-
վեցին չեն կարողացել, պայքարել
են ժանդարմների դիմադրանքը Թար-
հանքում:

Նոյն գիւղերը մուշահիւտները մի ու-
ժեղ հրացանաձուլութիւն են բացել
դէպի Թարսի նահանգապետի տունը:
Քառմ է, թէ այդ կատարել է նրան
վախեցնելու և քաղաքից հեռացնելու
և կամ թէ իրենց հետ միացնելու
համար:

Չաղալում մտն են դարտոր Ռան-
դիֆոր տունը և արժէքաւոր իրերն

ու կանխիկ փողը վերցրել: Մի խօս-
քով վերջին քաղաքագործութիւնից յե-
տոյ են միայն հեռացել:
Ըստ լուրերի լուրջ այդ ոյժերը դե-
պի հարաւ Գիւրման են դիմել:
Վերջինիս գերմանական հիւպատոսը
Բաթ է գնացել Բընարու ցեղերի մէջ
պողպատեղ մղելու և գինաւ խմբի
հաւաքելու: Անշուշտ այդ ոյժերը հա-
ւաքում են անգլիական զօրքի դէմ
կուելու, որը կրկին նէ և Դէմալիմ
է եկել: Վերջինիս մօտ երկու ոյժերի
թիւն ընդհարում է տեղի ունեցել:
Մի քանի գերմանացիք գերի են ըն-
կել անգլիացիների ձեռքը:

Գերմանացի շրջանում ուսուցիչ
շարունակում են հետապնդում: Թիւ-
քերը նորից երկու թնդանք
թողել:

Եւ թ.

Պ Ա Տ Ե Ր Ա Ջ Մ

Հ Ե Ռ Ա Գ Ր Ն Ե Ր

(ԳԵՏ. ՀԵՐ. ԳՈՐԾ.)

ԳԵՐ. ԶՐԱՄԱՆԱՅԻՆ ԾՅՈՒՅՑ

4 մարտի

Արեւմտեան ճակատ.—Մեր ար-
տիւթեան աղոյթութեամբ ուրա-
կանում էր թշնամու դէմքերը
Իսկուխի հարաւարեկեան կողմը
և Տոմարոֆի մօտ: Դիւնիկի մօտ
մեր արտիւթեան ցրիւ. աւա-
թնամու մի գորստիւն, որը
շարժւում էր Գորստեղիկ գիւղի
հարաւարեկեան կողմը:

Կովկասեան ճակատ.— Կուից
յետոյ էրգուլմից դէպի արե-
ւումուք 90 վերստ հեռաւորու-
թեան վրայ մենք գրաւեցինք
Մամախաթուն քաղաքը: Մամա-
խաթունի մօտ եղած գործողու-
թիւնների ընթացքում մենք խել
ենք 5 թնդանոթ, զնդաքիւրներ,
պաշարակիր սայլեր և գերի ենք
վերցրել 44 սայլ և 770 աւ-
կաւոր:

ՏԱՀԱՄԱՆ ԳԱՏԵՐԱՋ

ԲՈՒՆԱՐԱՅՈՒՄ, 3 մարտի.—Գուից
հոգորում են. Հին Թիւրքերի շրջա-
նում համոզւած են, որ Էնէր-փա-
շայի իշխման սրբաւարներն աւա-
ցով և Սիրիայի զօրքերի հրամանա-
տարի հետ ունեցած տեսակցութիւնով
նա կանցել է իրենից սքեղ արար և
Թիւրք բնակչութեան այն մեղա-
դրանքը, թէ նա մասնաւորութեան է ըն-
դունել: Նրա ուղղութեան նպատակն
է նոյնպէս համաձայնութեան գալ
Չեմալ-փաշայի հետ գինական միջոց-
ներ ձեռք առնելու: Կովկասեան սահ-
մանում և Միջագետքում, ուր անգ-
լիացիների դէմ յայտ ունի կուելու
արար ցեղերի օգնութեամբ: Արար
չէնկելի և մոլորների հետ ունեցած
տեսակցութեան ժամանակ Էնէր-փա-
շայ համոզւում է եղել նրանց, թէ ան-
հրաժեշտ է, որ նրանք օգնութեան
հասնեն իսլամ կայսրութիւնը փրկելու
համար, բոլոր արարների մոցնելով
բաւալի շարքերը: Կարծում են, որ
արարները բնաւ տրամադրել չեն
ենթարկելու գինական ծառայու-
թեան սեփական և Էնէր-փաշայի փո-
քեր հետեանքի չեն հասնել:

ԳԱՐԻՉ, 3 մարտ.— Հրամանատար
գնեկալ Ռոքը նշանակեց գինական
կան միջնաւոր գնեկալ Գալիլի
փոխարէն, որ հրամանատար տե-
խնագրաւոր անդղութեան պատ-
նով:

ԳԱՐԻՉ, 4 մարտ.— Գաւորաւոր
կան նոր միջնաւոր գնեկալ Ռոքը
հրամանատար է ինժեներական դեսպ-
տանմանին: Նա հարաւից է, ինչպէս
Ժոֆֆրէ, որի հետ նա կապւած է բա-
րեկամութեամբ: Կառավարութեան
ընտրութիւնը կանգ առաւ նրա վրայ
շնորհիւ ներկայ պատերազմում նրա
ցոյց տալու փայլուն գործունէութեան
Միջնաւորական պաշտօնին: Հրաւիր-
ւելու առաջ նա հրամանատար էր ճակ-
տի բանակներից մէկի, պարզապէս
էր գինական օրգանով և Գաւորալ
գնեկալ մեծ խալով՝ առանձին գովա-
թանաւորով: Նրա հրամանատարու-
թեամբ է գրաւել գերմանական կա-
նի Էնգալ գիւղը, որ ներկայումս
հանդիսանում է Մոսաի վերին հոսան-
քի ճակատի պաշտպանութեան սրն-
րից մէկը:

ԻՍԼԱՄԱՅԻՆ ԳԱՏԵՐԱՋ

ՀԻՌԱ, 3 մարտ.— Իրաւական հա-
խաւոր շարքի հաղորդագրութիւնը
Բիւրայից դէպի արեւմուտը բարձունք
վրայ իր մեծ լարանութեամբ աչքի
ընկնում թնդանոթային կապիկ, Կու-
սի վրայ կատարել կուի եր տեղի ու-
նենում: Սեն-Մարտինո շրջանում մի
գրաւած դիւքերի վրայ Մարտի 2-
դէպքում, արտիւթեան և հրացանի
ուժեղ հրաձգութիւնից յետոյ, թշն-
մին երկու գրոհ տեղի և շատ մօտե-
ցաւ մեր նոր խրամաններին, խա-
ման անգամ էլ հոսեցին իրենց
չարտում: Դաւալը ծածկւած է թշն-
մու գիւղերով: Առաւօտեան դէմ ար-
տիւթեան վերակնց իր գործունէու-
թիւնն ու շարունակեց յարաւոր յա-
մառութեամբ մինչև գիւղի, սակայն
մեր հետեակազօրքի տոկոնութիւնը
արտիւթայի շարունակական աշխ-
տանքաւորութեամբ հնարաւորութեան
տեղի մեր ձեռքում պահել մեր գրա-
ւած խրամանները: Մնացած ճակա-
րակայնի շարունակում էին մի
զորամասերի գործները, որոնք թշն-
մու պաշտպանական ամրութիւնն
ըր վրայ ձեռնառումներ նեւալով, զե-
րանցում աւերակներ առաջացրին
մեծ ջնանքով պատմանցիկն ուժի
պայքաններով:

ԳԱՐԻՉ, 3 մարտ.— Հաւաստի գործա-
կալութիւնը հաղորդում է. Գիւրման-
ցիները վերական յարձակել Մասա
գիւղից դէպի արեւմ

ցին դառնում է բողոքական գանձա-
րանի սեփականությունը և վերանա-
ում է սուրբ կրթիւ և Մեթոդիստի
հիկոնցիւնը Այս օրինակները ընդունե-
լուց յետոյ կառավարութիւնը բողո-
քական սինոդին առաջարկել է միջոց-
ներ ձեռք առնել, որ բողոքական ե-
կեղեցին հրաժարւի միասնոր Ռուսա-
տանից անկախութեան և պատ-
րաստի ինքը, որովհետեւ բողոքական
եկեղեցին առանկիւր կեկեցիլ է։
Ազգային ժողովը մտնելով Բողոք-
ական յայտանքի ամօրը գրեթե
գիծել, Ռադիկալութի կարկենտը այդ
բանը պատճառաբանել է նրանով, որ
Բողոքական անկախական և փրկանա-
կան կապերով կապւած է Արեւմտեան
Սուրբաշին հետ։

ԲՈՒՆԱՐԵՍ, 3 մարտի.—Սոփիա-
յից հաղորդում են, որ Քրիստոսի
պատմական վերաբերմամբ կատար-
ւած նախնական քննութիւնն ապա-
ցուցել է, որ բողոքական հիմը չունի
կառավարութեան այն ենթադրութիւ-
նը, թէ սպանութիւնը կատարւած է
ռուսականների կողմէն։

ՄԱՐՏ 4-Ի ՎԵՐՋ

ՆԻՒ ԵՐԿ, 3 մարտի.—Վարդապետ
նախնայնից եկաւ իր ուղևորներով
Նապոլիոնը հաղորդում է, որ Տոնիսի
սփերում նա առանց կարիքաւ նա-
խագործւած յարձակում կրեց մի
սուրբաշին կողմից. սակայն այս վեր-
ջինի արձակած ակնքը զինի կողմից
20 ուր ճնշուածութեամբ անցաւ։

ԱՐՏԱՍԱՆՍԱՆ

ԿՈՊԵՆՀԱԳԵՆ, 3 մարտ.— Կերմա-
նական ծովային միջնորդութեան մէջ
պատահած փոփոխութեան մասին
Վիպի գործադրութիւնը հաղորդում
է, որ ծովակալ Տիրպիցի յաջորդի
ընտրութիւնը դրական է, որ ծովա-
յին պետները ուղղակի մասնակցում
մէջ լինելու փոխարին Մովսէս ֆոն-Կա-
պելին Տիրպիցի համագործակցին էր
նախատրուել մեծացման առաջին
ծրագրի ժամանակից ի վեր և երկու
տարիների ընթացքում համարում
էր նրա աջ թևը։

ԿՈՊԵՆՀԱԳԵՆ, 3 մարտ.— Միւս-
խին թղթակից չեղանքը հաղորդում
է, որ երեք օր առաջ պետական կանց-
լերի մասնաւոր գործերի միջնորդ
կամ Պերսիկցի նախագահութեան
առաջ տեղի ունեցած դաշնակից խոր-
հրդի արտաքին գործերի յանձնաժո-
ղովի նիստը, որ կանցըրը մանրա-
մասնօրէն պարզեց համաշխարհային
պատերազմի ներկայ շրջանում քաղա-
քական ընդհանուր դրութիւնը։ Իր
հաղորդագրութեան մէջ կանցըրը շո-
շափեց ընթացիկ քաղաքականութեան
ամենակարեւոր բոլոր հարցերը։ Բնա-
ման շուրջից քաղաքականութիւնը
հաւանութիւն դառաւ յանձնաժողովի
բոլոր անդամների կողմից։

«ՊԱՏԵՐԱԶՐ» ՇԱՐՔԻՑ

Հընչեցին փողերն անհղ ազգների,
Այսպէս թուր ծաղրերն հասան,—
Եւ տրեց անոյ ճրմի խաւերի՝
Պատերազմն անդին, աշխարհաստանն։

Եւ հայ ժողովրդն անթիւ վեր կացան,
Դեպի ազգի զաւազը զնայցին ընդհատ,—
Եւ նա, ով երբէք չէր թողել հրացան,
Եւ նա, ով զեռն հոգի էր ըմբռնաւ։

Գնացին խուճ-խուճ, որ վերջին ան-
գամ

Այլ թընամու հետ տեսնել ու հաշիւ
Եւ փրկելն զանհից եղբորն արնաշին,
Որ պիտի օղակում ընկնուի է հաղթու։

Ոչ ծանր ըստիպմամբ խրատաբեր
պարտքեր
Եւ ոչ քին անան, փառքի փափաղով
Այլ ողջ անձնատուր վրէժի ճըմայրի՝
Գնացին նրանք Մեր հայրենիք—ով...
Սիւ. Բարիսան

Եսթա

ԶԱՐԶԻ ՍԵՂՐԱՔ

(Գաւառի փողով)

— Եսկալի-կալի, Եսկալի...

Չեմ յիշեր որոյ որ թաւկանին, բայց
յիշողութիւնս իր գոյտութիւնը անբան
փոխել էր պահէ մաքրել մէջ—Չարէի
ժողովուրդն...

Մեր թաղերն չաղին եւ յան, ծա-
ման, տան, թրքալ, մախառնալ... ծա-
խողը՝ որ մաքրութեան վեր կելի,
Բնէն կը կախէր շարիւղով կտուր, կը
պտտէր թաղէ-թաղ, փողոցէ-փողոց։

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՒԱՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԶԱՆԴԷՍ-
ՎԱՍՈՒՍՏՈՒՆԸ

Հայոց Կենտրոնական Կոմիտէի նա-
խաձեռնութեամբ Գաւառի փողովի փողո-
ցում, Մանթաշեանի տանը բացւած է
վաճառատուն և ցուցանանքս առա-
կանայ զաղթական արեւմտաւորների
արտադրած ապրանքների։

Զգրեմ իմ աղբիւրից և ինչ տեսա-
լիքի վրայ հիմնւած մի ժամանակ հայ
զաղթականների մասին կարծիք տա-
րածելու, որ նրանք ծոյլ տարը են և
ուղղւած են աղբիւր ձրիակներով։ Որովհետեւ
Որովհետեւ իմ, մամուլի մէջ ևս
եղաւ մի այդպիսի անախարհ։ Զգրեմ
ուղեւորներ ուր և ինչ են տեսել, բայց
ես 5—6 ամիս է, որ բաւական ձառ
եմ եղել հայ զաղթականներին և նկա-
տել են, որ նրանք սիրով ժամկետով
կը կանգնեն այն դռան առաջ, որով
զինքն իրենց գործ կը բաժանեն, քան
այնտեղ, որ տեղից իրենց նպատակը
մանկէ ևս ան աղջ նկատուով է. Կ.
Կ. ընդհատ զնայ նրանց հակառակ-
բուն և մտածեց գործ ստեղծել։ Սա-
կայն, թող ինչ թող տրեւ տեսնե-
ր, որ գլխաւորապէս ինքնաշին Մ. Քո-
միտէների ընդունակութեանն է պատ-
կանում այդ բազմապիսի արեւմտեան-
երի տէր մարդկանց ի մի գումարելու
և մի ընդհանուր գործ ստեղծելու ձեռ-
ներեցութիւնը։

Այդ արեւմտեանը — վաճառատանը
պատրաստում են և կոչիկներ, որոնք
ազատ մրցում են այստեղի առաջնա-
կարգ կոչիկարանոցում պատրաստ-
ւած կոչիկների հետ. այդտեղ պատ-
րաստում են նոյնպէս աղամաղկանց
և կանանց զգեստներ, շատ ընտիր
կերպով կարում են մանաւանդ
զաղթական համազգեստներ, կաշիէ
բաժնիկներ, որոնց նմանք միայն Այ-
լըստիցի մօտ են ցուցադրւած տես-
նում։ Զուգահեռ գործում են կտոր-
ներ, երեսաբերներ և զանազան գործ-
ածքներ, որոնք շատ զիմացուկ են
Առանձնապէս լաւ է դուրսգլու պա-
րուսիների կտորը, որ այժմանից խա-
նութեանը կարող են պատկերել
ամառային համար։ Մի խումբ օրերով
ներ պատրաստում են ժամանակներ, ո-
րոնց տեսակը արդէն նոյնիսկ արտա-
ստանանքն շուկայում սպառւած է։
Նոյնպէս պատրաստւում են պոստի
թղթի և ծաղիկներ, Շուտով սկսելու
է նաև աթոռների ծղծառները փոխել
և կարկանդակ։

Անմ մի լաւ առիթ մեր հասարա-
կութեան համար օգնելու իր բազ-
մատանջ եղբայրներին առանց նիւ-
թապէս տուժելու, որովհետեւ միևնույն
է, մեր կարիքները անտես անել չենք
կարող։ Ուրեմն նախ նրանց մօտ փրկե-
րենք մեր պիտոյները և ևս չզգանք,
յետոյ միայն զիմանք ուրիշ տեղ։

Զան. Մեծաբեման

ԼՐԱՏՈՒ

ԹԻՖԼԻՍ

Թիֆլիսում տարածւած լուրերին
նայելով, Կովկասի նախկին Փոխա-
քայ Կոմս Վորոնցով-Դաշկովը իր
կտակի նամակայն, նախարարել է յո-
գուտ Թիֆլիսի պոլիտեխնիկումի իւր
կու միջոցն ուղարկել։

Մարտի 4-ին Կովկասի Փոխա-
քային ներկայացան Բազի գումայի
կողմից ուղարկւած պատգամաւոր-
ները, քաղաքագլուխ Բիշի գլխաւոր-
ութեամբ. պատգամաւորական կազմի
մէջ մտնում են Բազի նախարարի-
նախորդների համագումարի խորհրդի
նախագահ Ա. Ն. Դուրանով, Բազի
քաղաքային կոմիտէի նախագահ Ս. Ս.
Թաղիստեան, իրաւաստներ՝ Տեր-
Միքայէլեան, Մանչո, Ասադուլա,

Եւ Կովկասի Կոմիտէի անդամները։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Ֆ. Ֆ. Սկրիպնիկ և Լ. Լ. Սամել- տով

Վերջին Օգոստոսում սկսւել է
հրատարակել ռուսերէն լեզուով մի
պատկերազարդ ամսագիրը՝ «Архивъ
и Бюллетень», որը իրեն նպատակ է
դրել հասարակութեանը ծանօթացնել
հայոց իրականութեան հետ։ Ամսա-
գիրը բաժնւնքը հետեւեալն է. 1) յոգե-
ածներ. 2) հայ-կամաւորներ, 3) հայ-
փախստականներ, 4) հայկական
ընկերութիւններ, 5) պատերազմական
տեսութիւններ, 6) հայերն արտաստ-
մանում, 7) մամուլի տեսութիւն, 8) նկար-
ների շարքեր, Ամսագիրը ամս-
ական գինն է 3 ր., կէս տարին—1
ռ. 50 կ., 3 ամիսը—75 կ., առանձին
համարը—25 կ.։

Նախնական գլխաւորական վար-
չութիւնը, մարտի 2-ին հաստատեց
պատկերազարդ ընտանքների
ապագայում առանձին յանձնաժողովի
որոշումը, որով պետական նպատակ
փայլ 4 ր. 50 կողմէն բարձրացւած
է 6 ր. 5 կողմէն։

Երեկ քաղաքագլուխ Եսայանց
միջոց Մոսկա ներկայ լինելու այն-
տեղ գումարելու համառոտական
Քաղ. Միութեան IV համագումարին
համապատասխան Միութեան Կովկասեան
բաժնում լինելու լիազորութեամբ, ժա-
մանակաւորապէս կը կատարէ իշխան
Մ. Արդուքեան Երկայնաբազուկը։

Թիֆլիսի նախագահները, մար-
տի 3-ին հաստատեց քաղ. վարչու-
թեան նշանակւած օրերը (մարտի
20-ին, 27-ին և ապրիլի 3-ին) առա-
ջիկայ չորս ամսիկ համար իրաւա-
ստանք ընտրելու։ Ինչպէս յայտնի է,
ընտրութիւնների համար քաղաքը բա-
ժնւած է 7 թաղամասերի. առաջին
թաղամասի ընտրութիւնը տեղի պիտի
ունենայ Վերայի հրապարակի վրայ,
«Բարսաղի Աշխատանք» շէնքում,
երկրորդին՝ քաղաքային գումայի
զանգնում, երրորդին՝ քաղաքային
արհեստագործ զարգացիչներ, չոր-
րորդին՝ Կաթնէրականայ հր. վրայ,
հինգերորդին՝ Արաքսեանի թաղամասում,
Մամբարեւելիկի տանը, հինգերոր-
դին՝ 1-ին ամառական զարգացիչ շէ-
նքում, վեցերորդին՝ ժողովրդակա-
նային 1-ին ամառական զարգացիչ շէ-
նքում, իսկ երեքերորդին՝ Զերեվա-
կայայ փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, զի-
շեւայ ժամը մօտ 12-ին Սարգիսի-
յից եկան № 166/16 փողոցը (Մեծ
Իշխան Նիկողայ Նիկողայիչի անուն)
ի վերջում և հիւանդ գլխաւորներով,
որոնք թաւում մի քանի հիւանդ սպա-
ներ, բոլոր ծանր հիւանդները և վի-
րաւորները թողնւած են Նախկին
գլխաւորական հիւանդանոցի տանքնու-
թեան, իսկ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ
Կովկասի փ. վրայ, քաղ. տարրական
զարգիչ չէին զանգնում։

